

СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

УДК 811.161.2'373.611

С. А. Бузько

ОКАЗІОНАЛЬНІ ІМЕННИКИ В ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКОЇ ПОСТМОДЕРНОЇ ПРОЗИ (структурно-словотвірний аспект)

Бузько С. А. Оказіональні іменники в текстах української постмодерної прози.

У статті йдеться про типові та специфічні способи словотворення okazіональних іменників, які функціонують у текстах української постмодерної прози. Продукування лексичних okazіоналізмів розглядається як таке, що збагачує мовновиражальні засоби сучасної художньої літератури й, відповідно, становить значний інтерес для багатьох галузей лінгвістики, зокрема лексикології, стилістики, дериватології, теорії номінації та ін.

Ключові слова: okazіональний іменник, узуальні способи словотворення, okazіональні способи словотворення, okazіоналізм.

Бузько С. А. Оказиональные существительные в текстах украинской постмодернистской прозы.

В статье рассматриваются типичные и специфические способы словообразования okazіональных существительных, которые функционируют в текстах украинской постмодернистской прозы. Продуцирование лексических okazіонализмов расширяет выразительные возможности современной художественной литературы и представляет интерес для различных областей лингвистики – лексикологии, стилистики, теории номинации и др.

Ключевые слова: okazіональное существительное, узуальные способы словообразования, okazіональные способы словообразования, okazіонализм.

Buzko S. A. Occasional nouns in the texts of Ukrainian postmodern prose.

The article presents standard and specific ways of word-formation of occasional nouns which function in the texts of Ukrainian postmodern prose. The producing of lexical okazіonalisms is considered as one what enriches of language-expressing means of modern Ukrainian literature and therefore is interesting for many areas of linguistics for instance lexicology, stylistic, word building, theory of nomination and others.

Key words: occasional noun, standard ways of word-formation, occasional ways of word-formation, occasionalisms.

Різноаспектне й комплексне вивчення процесів оновлення лексичного складу мови має не лише лінгвістичне, але й суспільно-історичне та культурно-пізнавальне значення. Дослідження складу, структури, семантики, функцій неологічної лексики, зокрема okazіональної, сприяє вивченню конкретних питань лексикології, граматики, стилістики, а також становить значний інтерес для дериватології, теорії номінації, культури мови, врешті – для новітньої історії мови [1, 36].

Мета статті полягає в тому, щоб описати способи словотворення тих okazіональних іменників, які функціонують у текстах української постмодерної прози. Це сприятиме виявленню характерних особливостей розвитку мовновиражальних засобів сучасної української прози, дозволить простежити типові та специфічні форманти, моделі та способи творення нових слів.

Не викликає заперечень те, що іменники являють собою клас слів, який інтенсивно поповнюється новотворами [8, 165]. Очевидно, це пояснюється мовною потребою номінації насамперед нових предметів, реалій, явищ, понять тощо [9, 9].

За нашими підрахунками, у текстах української постмодерної прози близько 52% okazіоналізмів представлені іменниками. Значна кількість цих іменників (38%) утворена суфіксальним способом, майже половину яких (53%) складають назви осіб.

У словотвірних типах назв осіб продуктивними виявилися такі суфікси:

-ник: *сто п'ятдесят балалайників* (1, 219); *генератор і сокирник; через нетвердість мозку своїх провідників і зверхників* (12, 34; 35; 25);

-ач: *нічний блукач* (1, 48); *легендарний задушувач панянок* (4, 39); *очорнювач, цинічний висміювач найсвятіших понять* (10, 134); *викурюючи незліченну кількість білофільтрованих умертвлювачів* (16, 25);

-ар (графічний варіант – **-яр**): *Полки віришарів* (16, 27); *(до влади прийдуть самі сміттярі, шматтярі, вуглярі, гробарі й гівнярі... А ви, прошу вас гречно, часом не гівняр?* (4, 52);

-иц(я), рідше **-к(а)** (на позначення осіб жіночої статі): *У Таллінні мені зустрілась янголиця* (11, 227); *новоінкарнована докториця наук Лариса Шевко* (5, 24); *знав кількох заложниць, проте переважно – незаможниць* (1, 223); *збитошниця* (4, 18). *Завкафедриця як крізь землю провалилася* (5, 21); *носійка автентичного волосся; сіячка смішного, безглузлого й аномального* (12, 37; 39); *професійна українізаторка* (6, 46).

Меншою продуктивністю відзначаються такі суфікси:

-ин, -ес (на позначення осіб жіночої статі): *археологине ти горопашна* (6, 94); *здібну початкуючу драматургиню* (1, 121); *Москва підсунула мені ще кілька кохань. Спочатку одну критикесу* (1, 155);

-чик, -щик, -як, -ець, -юк, -ун (на позначення осіб чоловічої статі): *недоумкуватому кучерявчикові* (11, 209); *Він надійний друг, професіонал і адреналініщик* (15, 156); *прояви дивної любові наївняків* (2, 80); *дозорець обмінних пунктів* (12, 35); *Я знав нафтовиків і <...> партійних секретариків* (1, 223); *Першуном став учасник Лелека* (11, 13); *з довгими, як у мавпуна, руками* (17, 21).

Зрідка іменникові okazіоналізми на позначення осіб творяться за допомогою суфіксів, що вносять відтінки суб'єктивної оцінки, наприклад: *у присутності цнотливої панюсі* (4, 14); *французькою акторкою (актрисулькою, згідно Етви)* (11, 100); *кістлявий старушок* (1, 92); *Одразу, друже, втрачаєш своїм, м'яко кажучи, животятком частину читацького інтересу* (16, 27).

Близько 44% okazіональних іменників, утворених суфіксальним способом, виражають абстрактні поняття. Мотивуються вони прикметниковими, дієслівними та, рідше, іменниковими основами. Відприкметникові okazіональні іменники зазвичай виражають певну узагальнену ознаку й творяться за допомогою суфікса **-ість**, спорадично – суф. **-енн, -ств**: *Осінь, холод, порожність...*; *Тонкість – це святість* (17, 114; 34); *Мітя відчув велику гарячість у грудях* (11, 130); *його пройняла така гіркість* (17, 80); *Цей прояв вселенськості, вселюдськості, всебратськості російського національного духу!* (1, 171); *неймовірні скуйовдження відмерлих водоростей* (17, 88); *Та іще не було такого дуренства, яке б не закінчувалося ніколи* (11, 111).

Віддієслівні іменники зазвичай мають значення узагальненої дії й утворюються за допомогою суфіксів **-інн** або **-анн**, напр.: *Фанатіння мине, коли йому сповниться двадцять два* (11, 98); *щоб не було зайвих триндінь на цю тему* (1, 134); *кавування* (15, 141). Слід зазначити, що в останньому прикладі okazіональний іменник утворено від дієслова, якого немає в системі мови, за аналогією до чаювання < чаювати (кава > кавувати > кавування). Інколи в новотворах, мотивованих дієсловами, присутні суфікси **-иськ, -ячк, -л**: *щоб усе влаштовисько не попсував* (11, 52); *бурчань на тему женячки* (4, 13); *Починайло* (5, 4).

Відсубстантивні okazіональні іменники, що виражають абстрактні поняття, творяться за допомогою суфіксів **-ист (+-ик), -ість** або **-анн**, часом у поєднанні з суфіксами **-ува** чи **-ов**, наприклад: *недолугої верлібристики* (16, 27); *Він ще більше розчинює загуслість інтонацій на папері*; *класифікація жилкування і обрису країв листка*; *Його каньоновості не було* (17, 24; 88; 127).

Доволі обмежена кількість утворених суфіксальним способом іменників (лише 3%) означають назви конкретних предметів. Такі okazіональні лексеми зазвичай мотивовані іменниками. Переважно вони утворені зменшувально-пестливими суфіксами (**-ун, -чик, -ятк**), які виражають як реальну зменшеність предмета, так і суб'єктивне ставлення

до нього: *Кофтуня* (11, 52); *Комп'ютерчик* маленький, але кілограмів п'ять, мабуть, важить (13, 63); *деревцятко* на роздоріжжі (6, 93). В інших випадках суфікси (-н, -ин) надають нового значення: *Маємо тут свою папірню* (4, 64); *Ліхтарень стає все більше* (17, 64); *Він закурив галуазину* (14, 279).

Окрему групу становлять оказіональні іменники середнього роду, у яких наявний суфікс -*ьї*, що внаслідок асимілятивних процесів передається у вигляді подовженого приголосного основи або подвоєння на письмі [8, 170]. Зазвичай у мові подібні суфікси властиві назвам предметів зі значенням збірності (*бадилля, коріння*). У художньому мовленні такі одиниці використовуються ще як засіб створення узагальнених або абстрактних понять із різними лексико-семантичними відтінками, залежно від значення твірної основи й контексту. Наприклад: *це громаддя над тобою, цей "Дитячий світ"* (1, 193); *по дзеркальній поверхні очевиддя* (8, 38); *порослі тернюччям цистерни та труби* (2, 34).

У словотворенні оказіональних іменників префіксація виявилася малопродуктивним способом (лише 5%). З-поміж префіксів, які беруть участь у процесі творення оказіоналізмів-іменників, нами були зафіксовані такі: *недо-, напів-, пере-, над-*. Наприклад: *Недо-місто моє* (10, 184); *Це напівп'яне напівтовариство* (7, 17); *Уможливлення прирікає на перебуття; Над еротика* (17, 105; 33).

Також при творенні іменникових оказіоналізмів із твірними основами іменників взаємодіють деякі префіксоїди іншомовного походження (*мікро-, максі-, аудіо-, метео-, екс-, контр-, пост-, анти-* і под.), наприклад: *всіма мікрорухами Анни* (17, 23); *поруч сидить дівка у мініспідниці (чи в максітрусах)* (3, 72); *Доторкування пальцями до кнопки дзвінка не дало жодного аудіо-результату* (10, 35); *обурений черговим порушенням метеосуверенітету* (2, 59); *екс-дєнді; екс-Папа* (12, 35); *постаті без облич, бо в контражурі* (10, 35); *постсмерть* (15, 129); *у цьому гнізді антикоханья* (16, 26). У системі мови більшість із названих афіксоїдів використовується переважно при творенні спеціальної лексики (пор.: *мікрограм, метеопрогноз, екс-міністр, контрудар*). Оказіональні мовленнєві утворення, як бачимо, допускають певну невідповідність між семантикою чи стилістичним забарвленням твірної основи й афіксом; твірними можуть ставати лексеми іншого лексико-семантичного класу чи стилістичного маркування, ніж передбачають афікси.

Малопродуктивним при творенні оказіональних іменників виявився і спосіб конфіксації (4%), при якому до твірної основи додається двохелементна морфема, що обрамляє твірну основу і має єдине словотвірне значення, яке формують її складові частини [5, 8]. Зазвичай твірними основами для таких оказіоналізмів служать іменники, рідше – інші частини мови. Найбільш продуктивними виявилися моделі *без- + -ьї(a)*; *без- + -ість*: *Нормальна реакція дитини лісового краю на безлісся*

(10, 58); **Безсліддя** (9, 33); *безсистемність чи <...> безголовість* (12, 7); *Вона так заповнює безсенсовність* (17, 18). Меншою продуктивністю відзначаються моделі *пре- + -ств-(о)*; *роз- + -енн(я)*; *за- + -ї(а)*, наприклад: *Ваше Преукраїнство* (1, 120); *коли ми могли дозволити собі відступи, пом'якшення, амністії, розпруження, розрідження* (1, 233); *Я ловив машину, щоб добратися з одного лівобережного задуп'я на інше – правобережне* (3, 31).

Ще меншою продуктивністю при творенні okazіональних іменників виявився такий своєрідний тип афіксального словотворення, як редеривація (1%), у результаті якого відбувається спрощення морфологічної будови слова. За допомогою цього способу утворюються відприкметникові або відсубстантивні деривати, що переважно позначають абстрактні поняття: *Як тільки нестерп сягне найвищої точки – прийде нове звільнення; треба витримувати цю нудь до кінця* (11, 136; б); *звичайне повсякдення життя, його нудьгу і пліснявий туск* (10, 92); *бо не можеш виконувати коректу вівсили чи на чверть совісті* (16, 24); *безмеж синьої води; рожевою, з голубим гаптом хусточкою* (17, 12; 4); *Ця бентега ще більше посилилася* (9, 10).

Більш продуктивним способом (15%) творення іменників-okazіоналізмів виявилось основоскладання (композиція), суть якого полягає в поєднанні основ за допомогою інтерфікса або без нього. У текстах української постмодерної прози використовується як чисте основоскладання (*м'ясолюб* (1, 133); *драмо-комедія* (12, 33), так і ускладнене суфіксом (*чорнобілість* (15, 14); *кризоутворювач* (12, 34). Значна частина подібних іменників містить інтерфікс *о*, рідше – *е*: *навукособака; пеліканочайки* (15, 71; 22); *мозолемасажист* (12, 38). Крім цього, композити, що функціонують у постмодерних текстах, різняться твірною основою та синтаксичним зв'язком між компонентами базового словосполучення, на основі якого утворюється нове слово. Нами було виявлено кілька типів іменникових композитів:

1) складні іменники, мотивовані двома, трьома чи навіть кількома субстантивами: *І частина "кореспондентів" ще, вочевидь, вважає, що ошасливила тебе своєю недолугою словоакробатикою, а радше – словомарнуванням* (16, 23); *Є люди, які час од часу сахаються своєї болерадості* (3, 22); *збожеволілий від автоспермотоксикозу* (7, 28); *учасників своєї горе-максо-п'єси* (11, 103); *літо-зоре-вогнепоклонниця; авто-шибо-мордобої* (15, 9; 40);

2) іменники, мотивовані дієслівним словосполученням із залежним іменником: *Пане Всього Народу Українського з татарами й печенігами включно, а також із салоїдами* (1, 118); *шапкокради* (11, 21); до цього типу близько стоять композити, мотивовані словосполученнями з предикативним зв'язком: *Хіба може в кінці літа статися горіхонад?* (17, 19);

3) композити, мотивовані сполученням іменника з прикметником: *різних підприємливих хитропузів* (13, 18); *а також з малохохлами* (1, 118); *курити траву з “однхвильцями”* (15, 99);

4) малопродуктивними виявилися утворення, мотивовані сполученнями іменника з числівником або іменника з прислівником: *25-відсотник* (12, 37); *Я б не міг уявити панну з багаторогом, але з однорогом* (4, 105).

Близько до композиції стоїть інший спосіб творення складних іменників – юкстапозиція (словоскладання). Іменники, утворювані способом словоскладання (юкстапозити), відрізняються від композитів тим, що їх твірною основою стають словосполучення прикладкового типу (напр., *мить-павза; богатир-змієборець; люди-тіні* (10, 51; 71; 139), але на відміну від синтаксичного словосполучення, що складається з головного слова і прикладки, яка виражає другу назву, іменники-юкстапозити виражають одне поняття. “Творення таких складних слів супроводжується процесом тісного зближення за семантикою двох компонентів і переростанням в одне слово” [8, 180]. Інколи важко відрізнити слово-юкстапозит від словосполучення, у складі якого функціонує прикладка, тому дехто з дослідників, як-от, наприклад, В. Герман, розглядає подібні утворення як “зближення, у складі яких функціонує прикладка” [3, 9]. У текстах української постмодерної прози ми виявили значну кількість оказіональних іменників-юкстапозитів (майже 27% усіх іменникових новотворів), головна функція яких – одним словом назвати ті явища, які в мові зазвичай пояснюються описово, за допомогою словосполучень чи більш складних синтаксичних утворень.

Більшість подібних неолексем має двочленну структуру: *невже жінка-танк не може сходити в солярій?* (11, 177); *Ось він, цей дім-уламок, дім-інвалід* (1, 158); *Люди-комахи – це аж ніяк не оспіваний фантастами біологічний гібрид-перевертень* (3, 55); *Євка йшла по дорозі й горлопанила реггі-молитви до всього суцього* (11, 63); *вулиця, заставлена кольоровими краплинами-драже іномарок; Атас – людина-передбачення* (17, 5; 30).

Інколи в межах таких складних слів поєднуються семантично або стилістично різнопланові елементи, що посилює свіжість і небуденність висловлювань, створює оригінальні словесні образи або підкреслює іронічність оповіді, наприклад: *Зліва йде похмурий викидень-дощ (бо дощам ще не час на початку березня)* (11, 224); *кривися від недоречної падлюки-рими* (1, 81); *будинок-прасочка* (10, 100); *націонал-мазохістка* (6, 68); *в кріслі гінеколога-дантиста* (8, 131); *але ти зусібіч оточений щуроловами-інтернаціоналістами* (1, 199).

Спостерігаються й такі утворення, що складаються з трьох, чотирьох або й п'яти компонентів (за визначенням Т. Юрченко, “надскладні оказіоналізми” [10, 12]); за нашими спостереженнями, подібні лексичні

інновації здатні передавати досить об'ємну інформацію у сконденсованій формі: *Хоча які вже заяложені ці думки-самоблювання-саможаління на тему психічної нездоровості; Тобто її покруч-найманець-охоронець-наречений-сексуальний-партнер* (11, 177; 220); *Тайняк-рекетир-офіціант; напівпричинну-напівжінку-напівдитину* (8, 153; 16); *жодних тобі пацанів-спонсорів-продюсерів-пальці-віялом* (15, 135); *Як тоді розреготалася твоя "благовірна" мистецтво-дуже-крута!-знавкня!* (16, 26).

Як бачимо, складні слова кількістю мало поступаються афіксальним okazіоналізмам, що, на думку В. Ковальова, пояснюється більшою понятійною та естетичною місткістю композитів та юкстапозитів порівняно з простими, однокорінними словами [6, 71].

Крім узуальних способів творення нових слів, у текстах постмодерної прози використовуються й okazіональні способи словотворення (були зафіксовані в 10% прикладів). Особливе місце в системі неuzuального словотвору посідає контамінація, під якою розуміють проникнення частини (не обов'язково морфеми) одного слова в інше, у результаті чого відбувається витіснення якогось елемента з-поміж об'єднаних одиниць [4, 120; 7, 135]. Отже, як зауважує О. Земська, "частина одного слова зникає, тобто не входить до okazіоналізму, але залишається в тому тлі, який служить для подвійного осмислення okazіоналізму. Саме тому інколи цей прийом породження okazіоналізмів називають каламбурним" [3, 191-192]. Нами були зафіксовані приклади такого власне okazіонального словотворення: *Тільки ж бо це не метелик, а майтелик. Походить він зі старих майток; Наприклад, старі панчохи перетворюються на велетенських п'явок: ми називаємо їх п'янчохи* (4, 57); *Сексі-кола* (5, 4); *Шейкспір* (11, 103); *Всіляко підтримуючи ідеї великого переселення, ми досягнемо виведення цілком нових і химерних націй та народностей <...>: росіяків, укралійців, чербословатів, румунголів, голгарів, нідербайджанців, швеків, гредів, французбеків, курдифранків та карпатських русинів* (1, 238); *паспорт врешті-решт в остатній 'мент було все-таки отримано, і наслідком цієї остат'мент'альності була неможливість придбати квиток* (8, 67).

Твірною основою деяких okazіональних імеників узагалі відсутня в мові як лексична одиниця (за О. Земською, "побудова слів із вигаданими коренями" [3, 195]), інколи автори самі пояснюють мотивацію подібних новотворів: *Сульфуль – цілком невинна тваринка<...> – походить із медикаментів, через те і дістав таку назву; Або от каракон.<...> Жере самі корки; А мене найбільше цікавить, що ви думаєте про ті страви, які я хочу запропонувати... Смажені афролакси... малінесія в циганському пиві, карчохля в листі румбарбару, ляментация тушкована з крильцями майтеликів, плімутрарія, начинена гречкою і мозком цесарки, трундифляк...* (4, 76; 53; 79 80).

Іншим власне okazіональним способом словотвору вважають злиття, тобто використання твірною основою словосполучення або речення [3, 193]. Наприклад: *Чатують на істоту-з-під-авта; спецназ-з-того-світу* (15, 19; 33); *розпиту-лашціння-сюсі-пусі-ну-скажи-мені-жебоніння* (6, 37). Специфіка цього способу полягає в тому, що отримані в результаті злиття новотвори не завжди диференціюються за частиномовною належністю, як-от у таких прикладах: *як-же-ж-мені-жити-далі* (6, 72); *Нехочуписати* (11, 42); *Я-Самотність-Що-Стоїть-Руки-В-Боки* (15, 50); *Вона не хотіла їхати до Парижу нап'ятнадцятьднівобожеякещастя* (11, 15).

Ще одним прийомом okazіонального словотворення вважають утворення за конкретним зразком (за аналогією). Продукуючи таким чином okazіоналізми, письменники чітко усвідомлюють зв'язок новотвору зі “словом-прообразом” та експлікують цей зв'язок. “При цьому в ролі форманта, що структурує okazіоналізм, часто використовується не афікс, а будь-який фрагмент слова-прообразу” [3, 194]. Так, okazіоналізми *трилема* і *дивноти* утворено за зразком узуальних *дилема* і *чесноти*: *І от ти опиняєшся перед трилемою* (10, 80); *він успадкував безліч комплексів, <...> дивнот*; (17, 111). Комічний ефект створює новотвір *сперматозавр* (пор. *динозавр*): *куди там псевдомужнім голлівудським сперматозаврам* (6, 61).

Отже, okazіональні іменники в текстах постмодерної прози творяться як за допомогою узуальних способів, властивих мовній стистемі загалом (афіксальні способи, композиція, юкстапозиція), так і специфічними способами, притаманними сфері власне okazіонального словотворення (контамінація, злиття, утворення за конкретним зразком, побудова слів із вигаданими коренями).

За нашими підрахунками, 90% іменникових okazіоналізмів утворено узвичасними способами (38% – суфіксальним способом, 5% – префіксальним, 4% – конфіксальним, 1% – безафіксним, 15% – основоскладанням, 27% – словоскладанням), і лише 10% іменникових авторських неологізмів – названими okazіональними способами словотворення.

Okazіоналізми, що постають у результаті застосування типових для мовної системи способів, часто порушують той чи той компонент схеми словотворення. Скажімо, основою для новотворів можуть виступати слова не тієї частини мови, що вимагають афікси (*сюжетність* від іменника; *влаштотувисько* від дієслова, тоді як суфікс *-ість* передбачає поєднання з основою прикметника (*правдивість* < *правдивий*, *молодість* < *молодий*), а суфікс *-иськ-* – із основою іменника (*хлопчисько*, *чудовисько*)). У деяких випадках твірними стають лексеми іншого семантичного чи граматичного класу, ніж передбачає словотвірний тип (*очевиддя*, *громаддя* – в узуальному словотворенні подібна модель використовується в назвах

предметів зі значенням збірності). Також okazіоналізм може містити афікс, відмінний від узуального (пор. *кофтуня* і *кофтина*; *порожність* і *порожнеча*). Наведені та подібні приклади засвідчують, що навіть при використанні традиційних способів словотворення для продукування okazіональних лексем у багатьох випадках порушуються закони узуального словотворення.

Література

1. Вокальчук Г. М. Авторський неологізм в українській поезії ХХ століття (лексикографічний аспект): [монографія] / Г. М. Вокальчук. – Рівне: Перспектива, 2004. – 524 с.
2. Герман В. В. Індивідуально-авторські неологізми (оказіоналізми) в сучасній поезії (60-90-і роки): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова” / В. Герман. – К., 1999. – 22 с.
3. Земская Е. А. Словообразование как деятельность / Е. А. Земская. – М.: Наука, 1992. – 221 с.
4. Калниязов М. У. Членимость окказиональных и потенциальных слов / М. У. Калниязов // Актуальные проблемы русского словообразования: Ученые записки Ташкентского пед. ин-та. – Ташкент, 1975. – Т.143. – №1. – С. 118–125.
5. Качайло К. А. Історія іменникової конфіксації української мови (структури з другим компонентом -ок): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова” / К. А. Качайло. – Дн-ськ, 1997. – 23 с.
6. Ковальов В. П. Виразальні засоби українського художнього мовлення / В. П. Ковальов. – Херсон, 1992. – 216 с.
7. Намитокова Р. Ю. Авторские неологизмы: словообразовательный аспект / Р. Ю. Намитокова. – Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского ун-та, 1986. – 154 с.
8. Сучасна українська літературна мова / [Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін.]; за ред. М. Я. Плющ. – К.: Вища школа, 2001. – 430 с.
9. Турчак О. М. Оказіоналізми в мові української преси 90-х років ХХ ст.: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова” / О. М. Турчак. – Дн-ськ, 2005. – 18 с.
10. Юрченко Т. Г. Оказіоналізми у творчості Павла Загребельного: структурно-семантичний і стилістичний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова” / Т. Г. Юрченко. – К., 2003. – 18 с.

Список використаних джерел

1. Андрухович Ю. Рекреації: [романи] / Ю. Андрухович. – К.: “Вид-во “Час””, 1997. – 287 с.
2. Андрухович Ю. Дванадцять обручів: [роман] / Ю. Андрухович. – К.: Критика, 2003. – 317 с.
3. Бриних М. Електронний пластилін: [повість] / М. Бриних. – К.: Факт, 2007. – 244 с.
4. Винничук Ю. Мальва Ланда: [роман] / Ю. Винничук. – Львів: ЛА “Піраміда”, 2003. – 540 с.

5. Жолдак Б. Гальманах / Б. Жолдак. – К.: Факт, 2007. – 248 с.
6. Забужко О. Польові дослідження з українського сексу: [роман] / О. Забужко. – [9-е вид.]. – К.: Факт, 2007. – 176 с.
7. Іздрік. Острів Крк та інші історії: [повість, новели, автокоментар] / Ю. Іздрік. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. – 120 с.
8. Іздрік Ю. Подвійний Леон / Ю. Іздрік. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. – 204 с.
9. Ірванець О. Очамиря: [повість та оповідання] / О. Ірванець. – К.: Факт, 2003. – 184 с.
10. Ірванець О. Рівне/Ровно (стіна): [нібито роман] / О. Ірванець. – Львів: Кальварія, 2002. – 189 с.
11. Карпа І. 50 хвилин трави: [новели] / І. Карпа. – Львів: Кальварія, 2006. – 238 с.
12. Матіос М. Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів. Mr. & Ms. U-Co in country UA / М. Матіос. – Львів: ЛА «Піраміда», 2006. – 136 с.
13. Пиркало С. Зелена Маргарита: [повість, оповідання] / С. Пиркало. – К.: Факт, 2007. – 184 с.
14. Пиркало С. Не думай про червоне: [роман не для молодшого шкільного віку] / С. Пиркало. – [2-е вид.]. – К.: Факт, 2006. – 260 с.
15. Поваляєва С. Екзгумація міста: [новели] / С. Поваляєва. – Львів: Кальварія, 2006. – 160 с.
16. Процюк С. Жертвопринесення: [роман] / С. Процюк // Кур'єр Кривбасу. – 2003. – № 161. – С. 23-102.
17. Ульяненко О. Серафима: [роман] / О. Ульяненко. – К.: Нора-Друк, 2007. – 240 с.

УДК 811.161.2'37

Г. М. Віняр

ТВОРЕННЯ НОВИХ ІМЕННИКІВ БАГАТООСНОВНИМИ СПОСОБАМИ (НА МАТЕРІАЛІ ГАЗЕТИ «УКРАЇНА МОЛОДА»)

Віняр Г. М. Творення нових іменників багатоосновними способами (на матеріалі газети «Україна молода»).

У статті розглянуто словотвірну структуру складних і складноскорочених іменників, що виникли в українській мові останнім часом. Матеріалом дослідження послужили публіцистичні та інформаційні тексти газети «Україна молода» за 2005–2006 роки. Способи творення нової лексики в засобах масової інформації певною мірою відбивають тенденції сучасного новотворення загалом.

Ключові слова: композити, юкстапозит, аббревіатура, багатоосновні способи словотвору, новотвір.

Віняр А. Н. Образование новых имен существительных многоосновными способами (на материале газеты «Україна молода»).